Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U102621

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-11-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чехратова Олена Андріївна

2. Chekhratova Olena A.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 18-11-2021

Спеціальність за освітою: Мова і література (англійська)

Місце роботи здобувача: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61166, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 64.055.022

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61166, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61166, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.35

Тема дисертації:

1. Формування навчальної автономії майбутніх учителів іноземних мов у фаховій підготовці

2. Developing Learner Autonomy of Future Foreign Language Teachers in Professional Training

Реферат/анотація:

1. Дисертація є теоретико-експериментальним дослідженням питання формування навчальної автономії майбутніх учителів іноземної мови. Провідною ідеєю дослідження визначено положення про те, що рівень сформованості навчальної автономії майбутніх учителів іноземних мов підвищиться в результаті визначення педагогічних умов формування навчальної автономії та розроблення й впровадження моделі та технології формування навчальної автономії в процесі фахової підготовки майбутніх учителів. Актуальність дослідження зумовлена тим, що для ефективного виконання своїх професійних функції фахівцю-учителю іноземної мови необхідно мати сформовану комунікативну, лінгвометодичну й психолого-педагогічну компетентності та користуватися набутими знаннями, навичками, ресурсами, інструментами, здатністю рефлексувати й продовжувати навчання протягом життя. У першому розділі роботи систематизовано теоретичні підходи до визначення сутності поняття «навчальна автономія майбутнього вчителя іноземних

мов», узагальнено зміст структурних компонентів, критеріїв та показників сформованості. Процес формування навчальної автономії майбутніх учителів іноземних мов конкретизовано як спеціально організовану, поетапну, цілеспрямовану діяльність суб'єктів освітнього процесу з метою оволодіння комплексом форм, методів і інструментів для вирішення власних освітніх потреб, формування професійної компетентності в умовах студентоцентрованого навчання для подальшої успішної педагогічної діяльності. У роботі уточнено зміст структурних компонентів навчальної автономії (психологічний, методологічний і комунікативний) та охарактеризовано критерії й показники рівнів сформованості навчальної автономії майбутніх учителів іноземних мов (знаннєвий, компетентнісний та особистісний). У другому розділі обґрунтовано педагогічні умови формування навчальної автономії майбутніх учителів в процесі фахової підготовки: створення сприятливого освітнього середовища, підвищення рівня відповідальності й значущості ролі студента на занятті, відображення компонентів навчальної автономії в змісті освіти. Розроблено модель та технологію формування навчальної автономії майбутніх учителів іноземних мов у фаховій підготовці. Особливість моделі полягає в тому, що вона містить механізми мотивації, планування, організації та контролю процесу формування навчальної автономії та визначає фактори її сформованості в майбутніх учителів іноземних мов. Завданнями моделі є організація, координація й контроль процесу формування комплексу вмінь і навичок у вивченні іноземних мов. Модель спрямована на ефективне здійснення управлінської діяльності в сфері вищої освіти, базується на запитах суспільства та враховує потреби всіх учасників освітнього процесу. Визначено основні структурні компоненти моделі: цільовий, концептуально-діагностичний, змістовий, процесуальний, діагностично-результативний, які взаємопов'язані й взаємозалежні. Використання моделі забезпечує створення специфічного освітнього середовища з урахуванням здібностей і побажань студентів, у якому майбутні вчителі досягатимуть власної мети навчання. Складові моделі доцільно впроваджувати за допомогою розробленої технології формування навчальної автономії майбутніх учителів іноземних мов. З метою оцінки ефективності впровадження складових моделі формування навчальної автономії майбутніх учителів іноземних мов у фаховій підготовці було побудовано кваліметричну субмодель формування навчальної автономії. Субмодель побудовано таким чином, що на кожному окремому етапі викладач і студент можуть проводити низку дій для корекції, поліпшення, адаптації освітнього процесу з метою досягнення кінцевого результату. Алгоритм математичної обробки, закладений у субмоделі, дозволив об'єктивно оцінити рівень сформованості навчальної автономії. У роботі запропоновано методичні рекомендації щодо формування навчальної автономії майбутніх учителів іноземних мов у фаховій підготовці, що забезпечує послідовність і наступність вивчення матеріалу, планування й ефективну організацію освітнього процесу. У рекомендаціях описано форми і методи формування навчальної автономії майбутніх учителів іноземних мов, надається система вправ і завдань. Практичне значення одержаних результатів підтверджено довідками про впровадження в освітній процес Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (довідка № 01/10-112 від 02.03.2021 р.), Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (довідка № 703/01-65/03 від 17.03.2021 р.), Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (довідка № 01-28/591 від 30.04.2021 р.), Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (довідка № 01-23/172 від 30.04.2021 р.); окремі положення методичного підходу формування навчальної автономії студентів запроваджено в діяльність ХНЕУ ім. С. Кузнеця (довідка № 01/10-112 від 24.05.2021 р.).

2. The thesis is a theoretical and experimental study of the problem of developing learner autonomy of future foreign language teachers. The main idea of the study is that the level of learner autonomy of future foreign language teachers will increase as a result of determining pedagogical conditions for fostering learner autonomy and the development and implementation of a model and technology for developing learner autonomy in future teachers training. The relevance of the study is explained by the fact that to effectively perform their professional functions, a foreign language teacher should have their developed communicative, linguistic and psychological and pedagogical competence and use the obtained knowledge, skills, resources, tools, and the ability to reflect and continue learning throughout their life. The paper systematizes theoretical approaches to defining the essence of the concept of "learner autonomy of future foreign language teachers", summarizes the content of its structural

components, criteria, and indicators of its development. The process of developing learner autonomy of future foreign language teachers is specified as a specially organized, staged, purposeful activity of the subjects of the educational process to master a set of forms, methods, and tools to address their own educational needs. The second section substantiates pedagogical conditions for developing learner autonomy of future teachers in professional training: creating a favorable learning environment; increasing the level of responsibility and significance of the student's role in the classroom; reflecting the components of learner autonomy in the content of education. The model and technology of developing learner autonomy of future foreign language teachers in professional training are developed. The peculiarity of the model is that it contains mechanisms of motivation, planning, organization, and control of the process of developing learner autonomy and determines the factors of its formation for future foreign language teachers. The objectives of the model are the organization, coordination, and control of the process of forming a set of skills in learning foreign languages. The model is aimed at the effective implementation of management activities in the field of higher education, is based on the demands of society, and takes into account the needs of all the participants of the educational process. The use of the model provides the designing of a specific educational environment based on the abilities and wishes of students, in which future teachers will achieve their own learning goals. It is expedient to implement the components of the model with the help of the presented technology of developing learner autonomy of future foreign language teachers. To assess the effectiveness of the implementation of the components of the model of developing learner autonomy of future foreign language teachers in professional training, a qualimetric submodel of developing learner autonomy was built. The submodel is built in such a way that at each stage a teacher and a student can perform a series of actions to correct, improve, adapt the educational process to achieve the result. The algorithm of mathematical processing, laid down in the submodel, allowed to objectively assess the level of developing learner autonomy. To implement the developed model and technology, an experimental study was conducted during classes in the discipline "English Oral and Written Speech Practice" for 2nd year students of the Faculty of Foreign Philology of H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University. The implementation of the technology was designed for one academic year. The work includes methodological recommendations for developing learner autonomy of future foreign language teachers in professional training using the designed model, which ensures the sequence and continuity of the study of material, planning, and effective organization of the educational process. The recommendations describe the forms and methods of developing learner autonomy of future foreign languages teachers, provide a system of exercises and tasks. The practical significance of the obtained results is confirmed by their implementation in the educational process of H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University (reference № 01/10-112 dated 02.03.2021), Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University (reference № 703/01-65/03 dated 17.03.2021), Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University (reference № 01-28/591 dated 30.04.2021), Vasyl Stefanyk Precarpathian National University (reference № 01-23/172 dated 30.04.2021); some suggestions of the methodological approach to developing learner autonomy were implemented into the educational process of Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (reference № 01/10-112 dated 24.05.2021).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Борова Тетяна Анатоліївна

2. Borova Tetyana A.

Кваліфікація: д.пед.н., 13.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Задорожна Ірина Павлівна

2. Zadorozhna Iryna Pavlivna

Кваліфікація: д.пед.н., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волошина Оксана Василівна

2. Voloshyna Oksana Vasylivna

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Колбіна Тетяна Василівна

2. Kolbina Tetyana Vasylivna

Кваліфікація: д.пед.н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Полякова Ганна Анатоліївна

2. Polyakova Hanna Anatoliyvna

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Кравченко Ганна Юріївна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Кравченко Ганна Юріївна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.